

МУСКУЛИ НА ПРЕДНАТА СТРАНА НА ТУЛОВИЩЕТО И ШИЯТА

Написано от
Четвъртък, 23 Февруари 2012 12:04 -

МУСКУЛИ НА ПРЕДНАТА СТРАНА НА ТУЛОВИЩЕТО И ШИЯТА

В процеса на еволюцията мускулите, разположени по предната страна на тялото (фиг. 122), са се оформили във връзка с изпълняваното на определени функции. Например в резултат на изправения стоеж се развиват значително добре предните коремни мускули.

Мускули на шията. Мускулите на шията се групират около шийните органи. Топографски мускулите от предната страна на шията са разположени в няколко групи: повърхностни, подезични и дълбоки.

Повърхностни мускули. Към тази група спадат подкожният мускул на шията и гръднично-ключично-сисовидният мускул.

Подкожният мускул на шията (*m. platysma*) представлява тънка широка мускулна пластинка, разположена на предната и страничната част на шията, непосредствено под кожата. Мускулните му сночета започват от горната част на гръдната фасция на равнището на II ребро, отправят се нагоре пред ключицата и като стигнат до долната челюст, се вплитат в разположените по нея кожно-лицеви мускули. Когато се съкрати, подкожният шиен мускул опъва кожата на шията и предпазва подкожните вени от препълване с кръв вследствие на повишеното при вдишване налягане. Освен това платизмата дърпа надолу долния ъгъл на устата.

Гръднично-ключично-сисовидният мускул (*m. sternocleidomastoideus*) се разполага непосредствено под платизмата. Той е най-големият шиен мускул и изпъква в предно-страничната част на шията при обръщането на главата нагоре и на противоположната страна на главата. Той започва посредством две сухожилни глави от предната повърхност на гръдната кост и от медиалния край на ключицата. Влакната на двете глави се насочват косо нагоре и назад и по средата на шията се сливат в общо мускулно тяло, което се залавя чрез късо сухожилие за сисовидния израстък на слепоочната кост. Поради това, че точките на залавяне се намират зад тилната става, при двустранно съкращаване на мускула шията се навежда напред, а главата назад. При фиксирана глава мускулът повдига гръдната кост, като подпомага акта на вдишването. Едностранното съкращаване на мускула навежда главата към страната на съкращаващия се мускул и я

извива на противоположната страна.

Подезични мускули. В зависимост от разположението им спрямо подезичната кост те се групират в две групи: краниални подезични му-скули и каудални подезични мускули.

Краниалните подезични мускули се разполагат между долната челюст, черепната основа и подезичната кост. Към тази група се отнасят челюстно-подезичният (m. mylochyoides), двукоремчестият (m. digastricus), шиловидно-подезичният (m. stylochyoides) и подбрадичково-подезичният мускул (m. geniochyoides) (фиг. 123).

Най-важен от тях е че-люстно-подезичният мускул, който изпълва пространството между долната челюст и под-езичната кост и образува по-да на устната кухина. Двуко-ремчестият и шиловидно-подезичният мускул се разпола-гат под челюстно-подезичния мускул, а подбрадичково-подезичният — над него. Двукорем-честият мускул се състои от две коремчета, съединени по-между си чрез кръгло междинно сухожилие. Задното му корем-че започва от сисовидната изрезка на слепоочната кост, а с предното се залавя за малка ямка по вътрешната повърхност на долната челюст. Шиловидно-подезичният мускул започва от шиловидния израстък на слепоочната кост, а подбрадичково-подезичният — от шипчетата по вътрешната страна на долната челюст, като и двата мускула се зала-вят за подезичната кост.

Разгледаните четири мускула са претърпели значителни изменения в процеса на еволюцията в резултат на намалените хватателни функции на долната челюст и появата на артикулираната реч. Заедно с долната челюст, подезичната кост и гръкляна те об-разуват сложен комплекс, който играе важна роля при членоразделната реч.

При фиксирана долна челюст те повдигат подезичната кост, а при фиксирана подезична кост дърпат долната челюст надолу и се явяват антагонисти на дъвкателните мускули. Някои от тях играят същест-вена роля в акта на гълтането.

Каудалните подезични мускули се простират между подезичната кост и гръдната кост, встрани от срединната линия. Те се разполагат под кожата, пред гръкляна, трахеята и щитовидната жлеза. Към тях спадат гръднично-подезичният мускул (m. sternohyoideus), гръднично-щитовидният (m. sternothyreoideus), щитовидно-подезичният мускул (m.

МУСКУЛИ НА ПРЕДНАТА СТРАНА НА ТУЛОВИЩЕТО И ШИЯТА

Написано от

Четвъртък, 23 Февруари 2012 12:04 -

thyreohyoideus) и разположеният встрани лопатково-подезичен мускул (*m. omohyoideus*). Първите два мускула започват от задната по-върхност на гръдната кост и се залавят за подезичната кост и щито-видния хрущял, откъдето носят и наименованията си. Щитовидно-подезичният мускул представлява продължение на гръднично-щитовидния мускул и се простира от щитовидния хрущял до подезичната кост. Лопатково-подезичният мускул се състои от две свързани чрез междинно сухожилие коремчета. Той започва от горния ръб на лопатката и се залавя за тялото на подезичната кост. Междинното сухожилие се прикрепва със съединителна тъкан за средната шийна фасция, поради което при съкращаване съдейства за разширяване на яремната вена.

Дълбоки шийни мускули. В зависимост от разположението си дълбоките шийни мускули (фиг. 124) се обособяват в две групи латерална и медиална.

Латералната група е съставена от три еднакви по форма мускула, наредени един зад друг, поради което са наречени стълбести мускули — преден (*m. scalenus anterior*), среден (*m. scalenus medius*) и заден (*m. scalenus posterior*). Три-те мускула започват чрез отделни мускулни зъбци от напречните израстъци на шийните прешлени, като първите два се залавят за I ребро, а третият — за II ребро. Предният и средният стълбест мускул затварят триъгълно пространство, през което минават подключичната артерия и стволите на мишничното нервно сплетение.

Когато гръдният кош е неподвижен, при съкращаването си те навеждат шията встрани и напред, като същевременно участвуват в завъртането на шийния отдел на гръбначния стълб. При фиксирани шийни прешлени тези мускули играят значителна роля за повдигане на ребрата, с което подпомагат вдишването.

Медиалната група се състои от четири мускула — дълъг мускул на шията (*m. longus colli*), дълъг мускул на главата (*m. longus capitis*) и преден и заден прав мускул на главата (*m. rectus capitis anterior et m. rectus capitis posterior*).

Дългият мускул на шията лежи по предната повърхност на шийните и горните 3 гръдни прешлена и сгъва шийната част на гръбначния стълб напред, а дългият мускул на главата лежи проксимално от него, като закрива неговата горна част. Той навежда главата напред и встрани и подпомага завъртането ѝ. Мускулните им снопчета започват от шийните прешлени и се залавят: на дългия мускул на шията за напречните

МУСКУЛИ НА ПРЕДНАТА СТРАНА НА ТУЛОВИЩЕТО И ШИЯТА

Написано от
Четвъртък, 23 Февруари 2012 12:04 -

израстъци на V, VI и VII шиен прешлен, а на дългия мускул на главата за основната част на тилната кост.

Предният и задният прав мускул на главата започват от тялото и напречния израстък на атласа и се залавят за основната част на тилната кост, като се разполагат под описаните по-горе мускули. Еди-ният навежда главата напред, а другият — встрани.

Топография на шията и шийните фасции. Шията се дели на две области — задна и предна. За граница между двете области служи предният ръб на трапецовидния мускул. Задната област се отнася към гърба и се нарича тилна област (*regio nucha*), а предната представлява шията в тесен смисъл на думата. В предната част непосредствено пред гръбначния стълб се разполагат важни за живота органи — гръклянът, щитовидната жлеза, дихателната тръба, хранопроводът, гълтачът и големите кръвоносни съдове. От разположения косо в предната част на шията гръднично-ключично-сисовиден мускул шията се разделя на три части — предна, гръдно ключично-сисовидна и странична.

Предната част се разполага напред от предния ръб на гръднично-ключично-сисовидния мускул, тя е ограничена отгоре от долната челюст, по средата от срединната линия и отдолу от яремната ямка. Зад задния ръб на гръднично-ключично-сисовидния мускул, пред предния ръб на трапецовидния и над ключицата се разполага страничната част, която непосредствено над ключицата е вдлъбната и образува надключичната ямка. Гръднично-ключично-сисовидната част се разполага в очертани-ята на мускула.

Мускулите и органите, разположени на шията, са покрити и отделени един от друг от фасции, които имат твърде сложни отношения и съответствуват на топографията на органите. В областта на шията се различават 3 главни фасции : повърхностна, средна и дълбока.

Непосредствено под кожата се разполага тънка подкожна пластинка, която обхваща от двете страни подкожния мускул на шията, образувайки неговото влагалище. Под нея се разполага повърхностната фасция (*fascia colli superficialis*), която покрива цялата шия и има сложно отношение към органите. Тя започва от долната челюст и сисовидния израстък на слепоочната кост и се прикрепва за дръжката на гръдната кост и ключицата. Тя е съставена от две части —, горна, разположена над подезичната кост, и долна — надолу от подезичната кост. Горната част се разделя на две пластинки, чрез

МУСКУЛИ НА ПРЕДНАТА СТРАНА НА ТУЛОВИЩЕТО И ШИЯТА

Написано от

Четвъртък, 23 Февруари 2012 12:04 -

които обхваща подчелюстната слюнчена жлеза. Долната част, срещайки гръднично-ключично-сисовидния мускул и предния ръб на трапецовидния мускул, също се разделя на два листа, като образува влагалище за първия от тях.

Средната фасция (*fascia colli media*) покрива каудалните подезични мускули, образувайки влагалищата им, и под гръднично-ключично-сисо-видния мускул образува влагалището на съдово-нервния сноп. Зад гръднично-ключично-сисовидния мускул повърхностната и средната фасция се срастват и преминават в дълбоката фасция.

Дълбоката шийна фасция (*fascia colli profunda*) покрива отпред дълбоките шийни мускули и телата на шийните прешлени. Надолу тя се продължава във вътрешната гръдна фасция.

Мускули на гръдната стена. Мускулите на гръдната стена се разделят на две групи. Мускулите от първата група започват от гръдния кош и се залавят за костите на раменния пояс и мишницата. Към тази група спадат големият и малкият гръден мускул, страничният зъб-чат мускул и подключичният мускул. Втората група, наречени собствени (аутохтонни) мускули на гръдния кош, се разполагат между костите на последния и влизат в състава на гръдната стена. Те са тясно свързани с дихателните движения на гръдния кош, поради което се наричат още и дихателни мускули. Към тях спадат външните и вътрешните междуребрени мускули, подребрени мускули и напречният гръден мускул.

Мускули, отнасящи се към горния крайник (фиг. 125). Големият гръден мускул (*m. pectoralis major*) има ветрилообразна форма.

Той се разполага в горната пред-на част на гръдния кош, непо-средствено под кожата. При мъже със слабо изразена подкожна тлъстина мускулът образува обширно изпъкване, а при жени разположената пред мускула млечна жлеза заглажда очертанията му. Той започва от вътрешната половина на ключицата, предната повърхност на гръдната кост и хрущялите на II до VII ребро и от влагалището на правия коремен мускул. Мускулните снопчета се насочват странично, събират се конусообразно, усукват се спираловидно и чрез късо сухожилие се залавят за гребенчето, което се намира надолу от голямото възвишение на мишничната кост.

МУСКУЛИ НА ПРЕДНАТА СТРАНА НА ТУЛОВИЩЕТО И ШИЯТА

Написано от

Четвъртък, 23 Февруари 2012 12:04 -

При едновременното съкраща-ване на влакната мускулът при-вежда горния крайник към тяло-то и го завърта навътре. Когато ръката е фиксирана, гръдният мус-кул повдига нагоре гръдната кост и ребрата и подпомага вдишването.

Малкият гръден мускул (*m. pectoralis minor*) се разполага под голе-мия. Мускулните му снопчета започват чрез зъбци от предната повърхност на II до V ребро, насочват се нагоре и латерално и събрани в по-тясна странична част, се залавят за клюновидния израстък на лопатката. По форма той наподобява триъгълник, обърнат с върха нагоре и встрани. Той дърпа лопатката напред и надолу. Едновременно с това той спо-мага за движението на мишницата надолу. При фиксиран раменен пояс повдига ребрата нагоре и подпомага вдишването.

Подключичният мускул (*m. subclavius*) е неголям мускул, разполо-жен между ключицата и първото ребро. Той дърпа ключицата надолу и към срединната линия.

Предният зъбчат мускул (*m. serratus anterior*) се разполага в предно-страничната част на гръдния кош. Той започва чрез добре оформени мускулни зъбци от външната повърхност на първите 8—9 ребра. Зъб-ците, започващи от по-долните ребра, се . вмъкват между зъбците на външния кос коремен мускул. Мускулните снопчета се насочват назад и нагоре, заобикалят гръдния кош и се залавят по цялото про-тежение на медиалния ръб на лопатката. Действието на предния зъб-чат мускул се изразява в притегляне на лопатката към гръдната стена, като заедно с ромбовидия мускул я фиксира неподвижно. При фикси-рана лопатка повдига ребрата и с това подпомага вдишването.

Собствени мускули на гръдната стена. Междуребрените мускули (*mm. intercostales*) се разполагат в междуребрените пространства, като се залавят за две съседни ребра. Делят се на външни и вътрешни междуребрени мускули.

Външните междуребрени мускули изпълват междуребрените пространства от гръбначния стълб до ребрените хрущяли. Снопчетата им започват от долния ръб на всяко ребро, насочват се косо надолу и напред и се прикрепват към по-долу стоящото ребро. В простран-ствата между ребрените хрущяли мускулните снопчета се заместват от съединителнотъканни снопчета със същата посока и разположение на влакната.

МУСКУЛИ НА ПРЕДНАТА СТРАНА НА ТУЛОВИЩЕТО И ШИЯТА

Написано от

Четвъртък, 23 Февруари 2012 12:04 -

Вътрешните междуребрени мускули се разполагат навътре от външните. Те изпълват междуребрени пространства от ребрените ъгли до страничния ръб на гръдната кост. Мускулните сночета имат обратна посока на мускулните сночета на външните междуребрени мускули. Те започват от горния ръб на всяко ребро, вървят нагоре и напред и се залавят за долния ръб на горното съседно ребро.

От вътрешната страна на гръдната стена върху ребрените хрущяли се разполага напречният гръден мускул, а в областта на ребрените ъгли — подребрени мускули.

Междуребрени мускули са главните дихателни мускули. При съкращаването на външните междуребрени мускули ребрата се повдигат нагоре и гръдният кош увеличава обема си в предно-задна и напречна посока, при което се извършва вдишване. Вътрешните междуребрени мускули дърпат ребрата надолу и подпомагат издишването.